



SLOVENSKÁ REPUBLIKA

# NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 58/07-37

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 11. októbra 2007 v senáte zloženom z predsedu Milana Ľalíka a zo sudcov Petra Brňáka a Lajosa Mészárosa prerokoval prijatú sťažnosť Ing. J. M., B., zastúpeného advokátom JUDr. Š. H., B., vo veci porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a porušenia práva na jednanie veci v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava II v konaní vedenom pod sp. zn. 13 C 138/91 a takto

## **r o z h o d o l :**

1. Okresný súd Bratislava II v konaní vedenom pod sp. zn. 13 C 138/91 p o r u š i l základné právo Ing. J. M na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie veci v primeranej lehote zaručené v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

2. Ing. J. M. p r i z n á v a primerané finančné zadost'učinenie v sume 80 000 Sk (slovom osemdesiat' tisíc slovenských korún), ktoré mu je Okresný súd Bratislava II povinný vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

3. Okresný súd Bratislava II je p o v i n n ý uhradiť Ing. J. M. trovy právneho zastúpenia v sume 9 444 Sk (slovom deväť tisíc štyristo štyridsať štyri slovenských korún) na účet jeho právneho zástupcu JUDr. Š. H., B., do jedného mesiaca od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

4. Vo zvyšnej časti s'ťažnosti Ing. J. M. n e v y h o v u j e .

### **O d ô v o d n e n i e :**

#### **I.**

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením z 24. mája 2007 č. k. I. ÚS 58/07-13 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) s'ťažnosť Ing. J. M. (ďalej len „s'ťažovateľ“), ktorou namietal porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov zaručeného čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a porušenia práva na prejednanie veci v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bratislava II (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 13 C 138/91.

2. Zo s'ťažnosti a k nej pripojených písomností vyplýva, že s'ťažovateľ podal 16. apríla 1991 okresnému súdu žalobu vo veci vyplatenia odlučného a cestovného, ktorý vo veci uskutočnil „*spolu sedem pojednávání, avšak bez toho, aby bolo vo veci vydané meritórné rozhodnutí*“. S'ťažovateľ udáva, že „*Na poslednom pojednávání konanom dňa 9. 4. 1998 bolo pojednávání odročené na neurčito*“ a okresný súd „*do dňa podania tejto*

*sťažnosti, t. j. už skoro 7 rokov od posledného pojednávania... nevytýčil ďalšie pojednávanie a nevykonal ani žiaden ďalší procesný úkon, o ktorom by sťažovateľa informoval“. Sťažovateľ tvrdí, že „V dôsledku nečinnosti Okresného súdu... nebolo v predmetnej veci po dobu 16 rokov vydané ani len prvostupňové rozhodnutie“.*

3. Sťažovateľ žiadal vydať nález, ktorým by ústavný súd vyslovil porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru okresným súdom v konaní vedenom pod sp. zn. 13 C 138/91, prikázal okresnému súdu konať bez zbytočných prieťahov, priznal mu finančné zadosťučinenie v sume 500 000 Sk a náhradu trov konania.

4. Na základe žiadosti ústavného súdu sa k veci listom z 18. júna 2007 písomne vyjadrila predsedníčka okresného súdu (Spr. 2071/2007). K uvedenému vyjadreniu zaujal 6. augusta 2007 stanovisko právny zástupca sťažovateľa.

4.1 Predsedníčka okresného súdu vo svojom vyjadrení uviedla: „*Po oboznámení sa s jej obsahom, ako aj obsahom predmetného spisu navrhujem, aby ústavný súd rozhodol, že právo sťažovateľa na súdnu ochranu a spravodlivý proces v konaní porušené nebolo a nepriznal sťažovateľovi ním žiadané finančné odškodnenie.*

*V prejednávanej veci síce nejde o právne zložitú vec, ide o konanie súvisiace s pracovným pomerom navrhovateľa, v konaní sa domáha vyplatenia odlučného a cestovného, ktoré mu nevyplatil odporca v I. rade pôvodne označený S., B. a odporca v II. rade S., š. p. B. V priebehu konania došlo k transformácii spoločností označených ako odporca, pričom odporca v I. rade sa od 01. 01. 1991 stal samostatnou príspevkovou organizáciou. Odporca v II. rade sa transformoval na S. a. s. a táto sa rozčlenila na spoločnosti S., a. s., S. a. s., a S. a. s.. Na spoločnosť S. a. s. bol Krajským súdom v Bratislave pod č. k. 2 K 209/2000 dňa 11. 09. 2000 vyhlásený konkurz. Na spoločnosť S. bol vyhlásený konkurz pod č. 3 K/111/2000 dňa 13. 06. 2000.*

*Skutočnosti o vyhlásených konkurzoch boli zistené súdom v konaní z výpisov z obchodného registra dňa 18. 09. 2001. Vyhlásenie konkurzu podľa § 14 ods. 1 písm. d) Zákona č. 328/1991 Zb. malo za následok prerušenie konania, keďže začalo pred*

*vyhlásením konkurzu a týka sa majetku patriaceho do majetkovej podstaty. Konkurzné konanie nebolo do dnešného dňa ukončené a prietah v konaní má objektívne dôvody.“*

K vyjadreniu pripojila „*Chronológiu procesných úkonov v konaní 13 C 138/91*“.

4.2 Sťažovateľ prostredníctvom svojho právneho zástupcu k vyjadreniu okresného súdu okrem iného uviedol: „*Od podania návrhu na začatie konania, t. j. odo dňa 16. 4. 1991 do vyhlásenia konkurzu na majetok spoločností S., a. s. a S., a. s. (jún – september 2000) uplynulo deväť rokov a dva mesiace, čo je myslím si dostatočne dlhý čas na to, aby prvostupňový súd dokázal rozhodnúť pracovno – právny spor na prvom stupni, osobitne v prípade, keď účastníci konania nekládli konaniu žiadne prekážky, pravidelne sa dostavovali na vytýčené pojednávania, zakladali do spisu dôkazné materiály pre možné meritórne rozhodnutie veci a k meritu veci sa písomne vyjadrovali. (...)*

*Záverom si dovoľím zopakovať základné fakty: - 1. navrhovateľ nemá vedomosť o tom, že by konkurzní úpadcovia boli účastníkmi súdneho konania, o tejto skutočnosti nebolo vydané súdne uznesenie a nebolo tiež navrhovateľovi doručované, tak aby mal možnosť sa proti tomuto rozhodnutiu odvolať alebo svoj návrh primerane upraviť, 2. navrhovateľ nemá vedomosť o tom, že by samotné súdne konanie bolo v dôsledku konkurzu prerušené (nebolo o tom aspoň nikdy vydané a navrhovateľovi doručené rozhodnutie), 3. súdne konanie sa vedie už takmer 16 rokov po podaní návrhu na začatie konania, pričom do vyhlásenia konkurzov, na ktoré poukazuje súd I – stupňa sa viedlo viac ako 9 rokov, s tým, že z dôkazov doložených do spisu vyplýva, že zodpovednosť voči navrhovateľovi má jednoznačne odporca v I. rade a nie odporca v II. rade.*

*Vzhľadom na všetky vyššie uvedené skutočnosti žiadam, aby Ústavný súd SR vydal nálež v obsahovom znení ako som to uviedol vo svojej ústavnej sťažnosti zo dňa 10. 4. 2007.“*

5. Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ich vyjadreniami k opodstatnenosti sťažnosti dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci namietaného porušenia práv podľa označených

článkov ústavy a dohovoru. Jej prerokovanie na ústnom pojednávaní – vzhľadom na povahu predmetu posúdenia, ktorá je určená povahou základného práva – ústavný súd nepovažuje ani za vhodný, ani za nevyhnutný procesný prostriedok na zistenie skutočností potrebných pre meritórne rozhodnutie vo veci (napr. I. ÚS 157/02, I. ÚS 66/03).

## II.

V súvislosti s posudzovaným konaním ústavný súd pripomína, že vzhľadom na to, že zákon o ústavnom súde nadobudol účinnosť 15. februára 1993 a že neobsahuje ustanovenie o spätnej pôsobnosti, relevantné obdobie, v ktorom možno skúmať, či došlo alebo nedošlo k tzv. zbytočným priet'ahom v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy, sa začalo 15. februára 1993 (napr. I. ÚS 108/02, I. ÚS 23/06).

Z obsahu s'ťažnosti a k nej pripojených dokladov, z písomných vyjadrení účastníkov konania a spisu okresného súdu sp. zn. 13 C 138/91 ústavný súd zistil nasledovný priebeh a stav predmetného konania:

1. Žalobou proti S. v B. (ďalej aj „žalovaný v 1. rade“) a proti S., š. p., B. (ďalej aj „žalovaný v 2. rade“) doručenou O. B. (ďalej len „obvodný súd“) 18. apríla 1991 sa s'ťažovateľ domáhal „*vyplatenia odlučného a cestovného*“. Právne bol zastúpený advokátom JUDr. A. B., B.

2. Odporca v 1. rade sa k žalobe písomne vyjadril 2. júla 1991.

3. Pojednávanie konané 11. júla 1991 za prítomnosti s'ťažovateľa a jeho právneho zástupcu a zástupcu žalovaného v 1. rade bolo odročené na neurčito za účelom predloženia relevantných písomností žalovaným v 1. rade a špecifikovaním žaloby s'ťažovateľom. (Požadované listiny boli predložené súdu 16. júla 1991 a špecifikácia žaloby 26. júla 1991.)

4. Obvodný súd 6. septembra 1991 stanovil termín pojednávania na 3. október 1991.

5. Pojednávanie konané 3. októbra 1991 (prítomní: s'ťažovateľ, jeho právny zástupca a zástupca žalovaného v 1. rade) bolo po vypočutí prítomných účastníkov konania odročené na neurčito. Žalovanému v 2. rade bola uložená poriadková pokuta v sume 500 Kčs.

6. Žalovaný v 2. rade 22. októbra 1991 podal proti uloženej pokute odvolanie a tvrdil, že predmetná vec sa týka len žalovaného v 1. rade, s ktorým mal sťažovateľ uzatvorenú pracovnú zmluvu.

7. Mestský súd v B. uznesením z 8. novembra 1991 potvrdil prvostupňové rozhodnutie.

8. Žalovaný v 2. rade sa 29. októbra 1991 vyjadril k žalobe.

9. Obvodný súd 19. februára 1992 stanovil termín pojednávania na 12. marec 1992. Toto pojednávanie (prítomní: sťažovateľ, jeho právny zástupca a zástupcovia žalovaných v 1. a 2. rade) bolo po vypočutí zástupcu žalovaného v 2. rade odročené na neurčito s tým, že sťažovateľ upresní svoju špecifikáciu žaloby. (Špecifikácia bola predložená súdu 5. mája 1992).

10. Obvodný súd 30. novembra 1992 stanovil termín pojednávania na 28. január 1993. Toto pojednávanie bolo z dôvodu zániku žalovaného v 2. rade odročené na neurčito s tým, že sťažovateľ oznámi, koho bude žalovať.

11. Sťažovateľ 18. februára 1993 požiadal obvodný súd o zistenie právnych nástupcov žalovaného v 2. rade.

12. Na základe dopytu obvodného súdu z 5. mája 1993 registrový súd oznámil 29. júna 1993 právnych nástupcov žalovaného v 2. rade.

13. Obvodný súd 16. novembra 1993 urgoval predloženie návrhu na úpravu žaloby u právneho zástupcu sťažovateľa. (Sťažovateľ 8. decembra 1993 opätovne požiadal súd o zistenie právnych nástupcov žalovaného v 2. rade „z úradnej moci“).

14. Obvodný súd 1. februára 1994 požiadal právnych nástupcov žalovaného v 2. rade (spoločnosti S., a. s., B., S., a. s., ZSP B., S., a. s., B.) o oznámenie, na ktorého z nich prešiel právny záväzok voči sťažovateľovi.

15. Spoločnosť S., a. s., ZSP B., 18. februára 1994 predložila obvodnému súdu negatívnu odpoveď. Rovnaké odpovede predložila aj spoločnosti S., a. s., B. (po urgovaní 20. októbra 1994) 28. októbra 1994 a S., a. s., B., 6. decembra 1994.

16. Obvodný súd 21. augusta 1995 stanovil termín pojednávania na 28. september 1995, na ktoré predvolal sťažovateľa a žalovaného v 1. rade. Na tomto pojednávaní namietal žalovaný v 1. rade nedostatok svojej pasívnej legitimácie a za aktívne žalovaných označil právnych nástupcov žalovaného v 2. rade, ktorý bol zriaďovateľom O. Pojednávanie bolo

odročené na neurčito za účelom nahliadnutia do delimitačných protokolov právnych nástupcov žalovaného v 2. rade.

17. Sťažovateľ 18. októbra 1995 predložil súdu ďalšie 3 exempláre žaloby.

18. Sťažovateľ 10. januára 1996 predložil obvodnému súdu kópiu listu Ministerstva výstavby Slovenskej republiky, odboru kontroly (ďalej len „ministerstvo“), z 28. júla 1995, ktorým mu bolo oznámené, že náhradu odlučného za rok 1987 si má uplatniť „u š. p. S., ktorý sa v prvej vlne privatizácie k 1. máju 1992 zmenil na a. s., S., a prebral všetky záväzky po štátnom podniku“.

19. Obvodný súd 18. novembra 1996 stanovil termín pojednávania na 16. január 1997. Na pojednávanie predvolal aj spoločnosť S., a. s., ktorej zaslal kópiu listu ministerstva a žalobu na vyjadrenie.

20. Pojednávanie konané 16. januára 1996 (prítomní: sťažovateľ, jeho právny zástupca a zástupcovia žalovaného v 1. rade a spoločnosť S., a. s.) bolo po vypočutí účastníkov konania (žalované organizácie namietali nedostatok pasívnej legitímácie) odročené na neurčito.

21. Okresný súd 3. decembra 1997 stanovil termín pojednávania na 5. február 1998, na ktoré predvolal sťažovateľa, žalovaného v 1. rade, spoločnosť S., a. s., B., spoločnosť S., a. s., ZSP, B. Okresný súd požiadal registrový súd o zaslanie výpisov z Obchodného registra spoločnosti S., a. s., B. (výpis bol predložený súdu 21. januára 1998).

22. Pojednávanie konané 5. februára 1998 (prítomní: sťažovateľ, zástupca žalovaného v 1. rade a zástupca spoločnosti S., ZSP, a. s., B. – žalovaný v 4. rade) bolo odročené na 9. apríl 1998 s tým, že budú predvolaní na pojednávaní neprítomní účastníci. Ministerstvo bolo požiadané o zaslanie delimitačných protokolov.

23. Žalovaný v 1. rade 18. februára 1998 predložil súdu kópiu osobného spisu sťažovateľa, spoločnosť S., a. s., B., ospravedlnila svoju neúčast' a súčasne namietala nedostatok svojej pasívnej legitímácie, Ministerstvo výstavby a verejných prác Slovenskej republiky 20. marca 1998 predložilo delimitačný protokol (odovzdávajúci š. p. S. B., preberajúci: S. B., z 15. januára 1991).

24. Pojednávanie konané 9. apríla 1998 (prítomní: sťažovateľ, jeho právny zástupca, zástupca žalovaného v 1. rade a 4. rade) bolo po vypočutí na pojednávaní prítomných účastníkov odročené na neurčito s tým, že žalovaný predloží v lehote 40 dní do spisu

„prehľad o jeho pohybe na pracovisku za žalované obdobie t. j. od 1. 4. 1988 do 11. 7. 1991“. Žalovanému v 1. rade bolo uložené „v tomto smere vykonať šetrenie a založiť do spisu potrebné doklady“.

25. Žalovaný v 1. rade 14. mája 1998 predložil súdu „dokumenty k pasívnej legitímácii“, ktoré mali podporiť jeho tvrdenie, že „nemá pasívnu legitímáciu zodpovedať za žalovaný nárok ..., lebo získalo právnu subjektivitu od 1. 1. 1991“ .

26. Žalovaný v 1. rade 14. mája 1998 podal okresnému súdu informáciu – „výsledok šetrenia v archívnych materiáloch k veci vyslania navrhovateľa M. na stavenisko“.

27. Sťažovateľ 27. mája 1998 predložil okresnému súdu „Prehľad o pohybe ...na rôznych staveniskách v dobe od 1. 4. 1988 do 11. júla 1991“.

28. Okresný súd 9. apríla 2001 zisťoval na Krajskom súde v Bratislave (ďalej len „krajský súd“), či proti žalovaným spoločnostiam (S., a. s., S., a. s. S. ZPS, a. s.) nie je vedené konkurzné a vyrovnávacie konanie (negatívna odpoveď bola doručená okresnému súdu 2. mája 2001).

29. Okresný súd 31. júla 2001 požiadal registrový súd o zaslanie výpisu z obchodného registra na žalované spoločnosti. Výpisy boli okresnému súdu doručené 18. septembra 2001 a z ich obsahu vyplývalo, že na spoločnosť S., a. s., B., bol uznesením krajského súdu z 11. septembra 2000 vyhlásený konkurz a na majetok dlžníka spoločnosti S., a. s., B., bol vyhlásený konkurz 13. júla 2000.

30. Na dopyt okresného súdu z 9. januára 2002 krajský súd 7. februára 2002 oznámil, že vo veci úpadcu spoločnosti S., a. s., sa 6. júla 2001 uskutočnilo prieskumné konanie a vo veci úpadcu spoločnosti S., a. s., nebolo ešte skončené konkurzné konanie (táto vec je vedená pod sp. zn. 2 K 209/00).

31. Krajský súd 30. augusta 2002 na dopyt okresného súdu z 21. augusta 2002 oznámil, že vo veci úpadcu spoločnosti S., a. s., ešte nebolo skončené konkurzné konanie.

32. Krajský súd 12. augusta 2003 oznámil okresnému súdu, že vo veci úpadcu spoločnosti S., a. s., nie je ešte konkurzné konanie ukončené.

33. Krajský súd 3. novembra 2003 oznámil okresnému súdu, že konanie vo veci sťažovateľa proti S. (vedenej pod sp. zn. 2 K 209/00) je v štádiu speňažovania.

34. Krajský súd 10. júna 2004 oznámil okresnému súdu, že konkurzné konanie vo veci dlžníka spoločnosti S., a. s. (sp. zn. 2 K 209/00), nie je ešte skončené.

35. Krajský súd listami z 5. októbra 2004, 10. februára 2005, 22. augusta 2005, 31. augusta 2005, 3. januára 2006, 11. júla 2006, 19. októbra 2006 a 5. februára 2007 oznámil okresnému súdu, že konkurzné konanie vo veci sp. zn. 2 K 209/00 nie je ešte skončené.

### III.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal. Ústavný súd môže zároveň... zakázať pokračovať v porušovaní základných práv.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadost'učinenie.

Predmetom konania pred ústavným súdom bolo posúdenie, či postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 13 C 138/91 došlo k porušeniu základného práva sťažovateľa zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy, podľa ktorého každý má právo, aby sa jeho vec prerokovala bez zbytočných priet'ahov, resp. práva zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru, podľa ktorého každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola v primeranej lehote prejednaná súdom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch.

Ústavný súd si pri výklade práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie veci v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98).

Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia štátneho orgánu. Samotným prerokovaním veci na súde alebo inom štátnom orgáne sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstráni. K odstráneniu stavu právnej neistoty dochádza spravidla až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iného štátneho orgánu. Priznanie práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov zakladá povinnosť súdu aj sudcu na organizovanie práce tak, aby sa toto právo objektívne realizovalo (II. ÚS 21/01, I. ÚS 251/05).

1. Judikatúra ESLP a ústavného súdu sa ustálila v tom, že otázka, či v konkrétnom prípade bolo alebo nebolo porušené základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. právo na prejednanie veci v primeranej lehote zaručené v čl. 6 ods. 1 dohovoru, sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu, a to najmä podľa týchto troch základných kritérií: zložitosť veci, správanie účastníka konania a postup okresného súdu (napr. I. ÚS 41/02). V súlade s judikatúrou ESLP ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (napr. I. ÚS 19/00, I. ÚS 54/02, II. ÚS 32/02). Podľa rovnakých kritérií postupoval aj v danom prípade.

1.1 Ústavný súd predovšetkým konštatuje, že súdne konanie v pracovnoprávnej veci síce začalo 18. apríla 1991, teda pred viac ako 16 rokmi, a k dnešnému dňu nie je právoplatne rozhodnuté, ústavný súd je však oprávnený posudzovať vec len v období po 15. februári 1993 (pozri prvý odsek II. časti nálezu).

Obdobie, ktoré v dôsledku toho bude ústavný súd brať do úvahy, prekročilo teda 14 rokov. K tomu však ústavný súd považuje za potrebné upresniť, že aj keď nie je v zásade oprávnený skúmať a rozhodnúť o porušení základných práv pred 15. februárom 1993, neznamená to, že pri celkovom hodnotení, či za obdobie, ktoré od 15. februára 1993 uplynulo, došlo alebo nedošlo k porušeniu sťažovateľom označených základných práv, nemôže zohľadniť aj stav konania k uvedenému dátumu (napr. I. ÚS 19/00, I. ÚS 39/00).

1.2 Ústavný súd je toho názoru, že uvedená dĺžka posudzovaného konania nebola výlučným dôsledkom zložitosti predmetnej právnej veci vedenej v konaní okresného súdu. Ústavný súd nezistil žiadnu závažnú okolnosť (skutkovú, právnu resp. procesnú prekážku), na základe ktorej – samostatne alebo v spojení s inými – by mohol predmetnú vec vrátane konania o nej posúdiť ako vec, ktorej dĺžka do vyhlásenia konkurzu na právnych nástupcov odporcu v II. rade, by bola spôsobená jej zložitou.

1.3 Pri hodnotení podľa ďalšieho kritéria, teda správania sťažovateľa v preskúmvanej veci, ústavný súd nezistil žiadnu takú závažnú okolnosť, ktorá by mala byť osobitne zohľadnená pri posudzovaní otázky, či a z akých dôvodov došlo v tomto konaní k zbytočným priet'ahom.

1.4 Ústavný súd je toho názoru, že doterajšia dĺžka konania nebola v posudzovanej veci (vzhľadom na doteraz vykonané úkony súdu a z toho vyplývajúci nízky stupeň pripravenosti relevantných podkladov na možnosť rozhodnutia v merite veci) závislá od zložitosti (právnej alebo faktickej) posudzovaného sporu vedeného v konaní okresným súdom a ani vyvolaná správaním sťažovateľa (pozri bližšie chronologický prehľad úkonov predmetného súdneho konania – v II. časti odôvodnenia).

1.5 Napokon sa ústavný súd zaoberal postupom okresného súdu v predmetnej veci, pričom toto konanie posudzoval ako celok s prihliadnutím na všetky okolnosti prípadu vrátane akcentovania významu predmetného konania pre jeho účastníkov.

Podľa názoru ústavného súdu súdne konanie, ktoré trvá tak dlho, ako je to v danej veci, možno už len na základe jeho posúdenia v globále považovať za nezlučiteľné s imperatívom ustanoveným v čl. 48 ods. 2 ústavy a najmä čl. 6 ods. 1 dohovoru. Takáto zdĺhavosť konania totiž v princípe predlžuje stav právnej neistoty dotknutých osôb do takej miery, že sa ich právo na súdnu ochranu stáva iluzórnym, a teda ho ohrozuje vo svojej podstate (napr. I. ÚS 66/03).

Na základe posúdenia postupu okresného súdu vyplývajúceho zo súdneho spisu sp. zn. 13 C 138/91 ústavný súd konštatuje, že okresný súd bol:

- od 20. októbra 1994 (urgencia) do 21. augusta 1995 (stanovenie termínu pojednávania), t. j. viac ako 10 mesiacov,
- od 28. septembra 1995 (pojednávanie) do 18. novembra 1996 (stanovenie termínu pojednávania) t. j. viac ako 13 mesiacov,
- od 16. januára 1997 (pojednávanie) do 3. decembra 1997 (stanovenie termínu pojednávania), t. j. viac ako 10 mesiacov,
- od 27. mája 1998 (predloženie dôkazov súdu sťažovateľom) do 9. apríla 2001 (dotaz okresného súdu na konkurzný súd), t. j. viac ako 25 mesiacov (pri prihliadnutí na termín vyhlásenia konkurzu v mesiacoch júl a september roku 2000),

t. j. spolu viac ako 58 mesiacov (viac ako 4 roky a 10 mesiacov) bez akýchkoľvek zákonných dôvodov nečinný, resp. nevykonal vo veci úkony smerujúce k odstráneniu právnej neistoty, v ktorej sa sťažovateľ počas súdneho konania nachádza. Vzhľadom na uvedenú dlhodobú nečinnosť okresného súdu ústavný súd konštatuje, že v konaní došlo k priet'ahom, ktoré neboli spôsobené zložitost'ou veci ani správaním účastníkov konania, ale postupom okresného súdu.

Keďže bol na právnych nástupcov odporcu v 2. rade vyhlásený 11. septembra 2000, resp. 13. júla 2000 krajským súdom konkurz a konkurzné konanie nebolo do dňa podania sťažnosti ústavnému súdu ukončené, ústavný súd neposudzoval postup okresného súdu v období nasledujúcom po vyhlásení konkurzov za postup spôsobujúci zbytočné priet'ahy v konaní. Vyhlásením konkurzu na majetok odporcu, t. j. účastníka napadnutého konania pred okresným súdom bolo konanie zo zákona prerušené [§ 14 ods. 1 písm. d) zákona

o konkurze a vyrovnání] a z tohto dôvodu ak nedôjde k odpadnutiu prekážky prerušeného konania postupom predvídaným v zákone o konkurze a vyrovnání, nemôžu sa v prerušenom konaní vykonávať žiadne procesné úkony smerujúce k odstráneniu právnej neistoty jeho účastníkov, a tým k naplneniu účelu označeného základného práva. Sťažovateľ neuviedol žiadnu relevantnú skutočnosť, z ktorej by vyplývalo, že v danej veci neexistoval zákonný dôvod na prerušenie konania. Ústavný súd nepovažoval za dôvodné zaoberať sa jeho právnymi úvahami o nedostatku pasívnej legitímácie na strane odporcov (na majetku ktorých bol vyhlásený konkurz), lebo to nie je predmetom tohto konania (namietané zbytočné prietahy v konaní) a je výlučnou záležitosťou všeobecných súdov sa s touto problematikou vypořiadat' v ďalšom konaní.

1.6 Vzhľadom na všetky uvedené dôvody ústavný súd vyslovil porušenie základného práva sťažovateľa na prerokovanie predmetnej veci bez zbytočných prietahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj práva na prejednanie veci v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru, tak ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia v bode 1.

2. Keďže konanie v predmetnej veci je t. č. prerušené z už uvedených dôvodov, ústavný súd nepovažoval za dôvodné a účelné prikázať okresnému súdu vo veci konať.

3. Ústavný súd môže priznať tomu, koho základné právo alebo sloboda sa porušili, aj primerané finančné zadosťučinenie (čl. 127 ods. 3 ústavy, § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde).

3.1 Sťažovateľ žiadal z dôvodu neúnosnosti dĺžky konania vplývajúcu na jeho právnu istotu priznať primerané finančné zadosťučinenie v sume 500 000 Sk.

3.2 Vzhľadom na okolnosti danej veci ústavný súd dospel k názoru, že len konštatovanie porušenia označených základných práv nie je pre sťažovateľa dostatočným zadosťučinením. Uznal preto za odôvodnené priznať mu aj finančné zadosťučinenie, ktoré podľa zásad spravodlivosti s prihliadnutím na všetky okolnosti zisteného porušenia práv sťažovateľa (pozri body 1.1 až 1.6 tejto časti), ako aj s prihliadnutím na celkovú dĺžku

doterajšieho konania (a aj ku skutočnosti, že k prerušeniu konania nedošlo vinou sťažovateľa), považuje za primerané v sume 80 000 Sk.

3.3 Podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadost'učinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

Z uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia v bode 2.

4. Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy.

Sťažovateľovi vznikli trovy konania z dôvodu právneho zastúpenia advokátom. Advokát vykonal tri úkony právnych služieb, a to prevzatie a prípravu zastupovania, písomné podanie (sťažnosť) z 10. apríla 2007 a stanovisko zo 6. augusta 2007. Podľa vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“) prislúcha ako základná tarifa podľa ustanovení § 11 ods. 2 vyhlášky 1/6 z výpočtového základu (§ 1 ods. 3 vyhlášky, t. j. zo sumy 17 822 Sk), čo predstavuje odmenu za jeden úkon 2 970 Sk a spolu s režijným paušálom 178 Sk sumu 3 148 Sk za jeden úkon právnych služieb. Náhrada trov konania za tri úkony právnych služieb v danom prípade predstavuje spolu sumu 9 444 Sk.

Z uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia v bode 3.

5. Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok, treba pod „právoplatnosťou rozhodnutia“ uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.

**P o u č e n i e :** Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 11. októbra 2007